

Toen en Nu: het onderwijs

We staan er eigenlijk niet meer zo bij stil, maar het vervolgonderwijs na de lagere school en de keuze voor een bepaalde opleiding waren nog niet zo heel lang geleden niet voor een ieder weggelegd. Sterker nog; het was meestal een privilege dat slechts weinigen ten deel viel. De ouderen onder ons kunnen zich de tijd nog herinneren dat men na de lagere school ergens 'in betrekking' ging of als leerling een bepaald vak ging leren.

In deze bijdrage proberen we het onderwijs in Medemblik in al z'n vormen en de bijbehorende gebouwen van de laatste 125 jaar zoveel als mogelijk in beelden te vatten. Hoewel er meer is te vertellen over het onderwijs in Medemblik door de eeuwen heen, willen we het verhaal vertellen aan de hand van mooie foto's; oude uit het archief en recente onlangs gemaakt. De indeling die we volgen is chronologisch. We beginnen met een korte inleiding over het onderwijs in het algemeen; vooral omdat sedert het einde van de 19e eeuw het onderwijs in al z'n vormen en richtingen een grote verscheidenheid te zien geeft.

Onderwijs in Nederland; een korte terugblik

Tot aan het einde van de 18e eeuw bemoeide de centrale overheid zich hoegenaamd niet met het onderwijs. Het onderwijs was tot die tijd vooral een zaak van het lokale bestuur, sociaal-maatschappelijke instellingen, kerken en particulieren. In Medemblik was dat niet veel anders. De zogeheten 'Stadschool' was de enige publieke onderwijsvoorziening voor kinderen van niet-vermogende ouders. Ook beschikte het weeshuis over een eigen school.

Na hun twaalfde zat de schooltijd van de kinderen erop; de jongens gingen in de leer voor een vak, de meisjes werden vaak nog vaardigheden bijgebracht voor in de huishouding. Naast de Stadsschool en de school van het weeshuis waren er nog andere onderwijsvormen, zoals (privé)lessen door de particuliere schoolmeesters aan kinderen van betalende ouders. Vervolgonderwijs, zoals de Latijnse school in Medemblik, was eveneens particulier en gericht op de voorbereiding van universitair onderwijs.

De Franse tijd, aan het einde van de 18e en begin van de 19e eeuw, luidde een nieuwe onderwijsperiode in. Deze tijd, met verre gaande staatkundige, economische en sociaal-culturele ontwikkelingen, veroorzaakte een ingrijpende wijziging in het onderwijs in ons land. Nieuw element in deze ommekeer was de directe bemoeienis van de centrale overheid met de inrichting van het onderwijs. Eén en ander leidde tot de onderwijswetten van 1801, 1803 en 1806. Laatstgenoemde wet, die tot 1858 gehandhaafd bleef, vormde een belangrijke hervorming.

De wet schreef voor dat er onderwijs gegeven dient te worden in lezen, schrijven, rekenen en taal, maar bovenal in "christelijke en maatschappelijke deugden". Nederland was een christelijk land. Daarom diende dit openbare onderwijs ook een christelijk karakter te hebben. Maar dan wel een algemeen-christelijk karakter. De lagere scholen werden onderscheiden in openbare, dat wil zeggen van overheidswege gefinancierde, scholen en bijzondere scholen. Deze werden door particulieren en maatschappelijke instellingen onderhouden.

In de nieuwe Grondwet van 1848 wordt het recht op vrijheid van onderwijs vastgelegd. Het zwaartepunt blijft liggen bij de door de overheid bekostigde openbare scholen. In de tweede helft van de 19e eeuw volgen nieuwe onderwijs- en schoolwetten. De wet van 1878 stelde strengere eisen aan onderwijssalarissen, huisvesting van de scholen en werkomstandigheden van het personeel. In 1880 kwam een bouwbesluit tot stand. Hierin werden minima bepaald voor de afmetingen van lokalen en gangen en voorschriften voor ramen, ventilaties, verwarming en bergplaatsen voor de kleding van kinderen.

Met de grondwetsherziening van 1887 wordt het onderwijsartikel niet gewijzigd. Wel blijkt er in kabinet en Kamer bereidheid om meer voor bijzondere scholen te doen. Dat krijgt zijn vertaling in de Schoolwet van 1889 waarin een mogelijkheid komt voor bijzondere scholen om subsidie te ontvangen.

De geschiedenis van de vrijheid van onderwijs is anders verlopen dan velen denken.

Afb. 1: Abraham Kuyper (1837-1920).

Al ruim voor 1917 (het jaar waarin bij een grondwetswijziging werd vastgelegd dat het bijzonder onderwijs op dezelfde wijze recht had op financiële steun van de overheid als het openbaar onderwijs) ontvingen bijzondere scholen dus geld van de overheid. Deze beleidswijziging was mogelijk geworden door het christelijke kabinet onder leiding van A. Kuyper. Daarbij werd de subsidiëring voor bijzondere scholen uitgebreid.

De eerste Leerplichtwet in Nederland werd aangenomen in 1900 en trad in werking op 1 januari 1901. De wet werd overigens aangenomen met de kleinst mogelijke meerderheid: 50 tegen 49 stemmen. De wet verplichtte kinderen van zes tot twaalf jaar tot het volgen van onderwijs. De leerplicht startte dus bij de aanvang van het schooljaar nadat de kinderen ten volle zes jaar geworden zijn. In de 20e eeuw volgden nog een aantal belangrijke wettelijke bepalingen ten aanzien van de inrichting van het onderwijs. Zo werd het kleuteronderwijs pas wettelijk geregeld bij de wet van 8 december 1955. Het kleuteronderwijs was tweejarig en bedoeld voor kinderen van vier tot zes jaar.

In het begin van de vorige eeuw werd het kleuteronderwijs nog nauwelijks serieus genomen. Kwalificaties als bewaarschool en fröbelschool hadden toch een zekere denigrerende klank. Het kleuteronderwijs bleef slechts bestaan bij de gratie van de liefdadigheid van o.a. kerkgemeenschappen en maatschappelijke instellingen. Pas na 1945 kwam er in Nederland meer aandacht voor het kleuteronderwijs, maar het duurde nog tot 1956 toen de nieuwe kleuteronderwijswet van Minister Cals door de Kamer was goedgekeurd.

De term Mammoetwet zal bij velen nog wel een lichtje doen laten branden. Vóór 1950 kwam het er in de praktijk op neer, dat het merendeel van kinderen uit de arbeidersklasse na de lagere school niet verder kwam dan het lager beroepsonderwijs of soms de ulo. De kinderen uit de middenstand stroomden veelal door naar ulo, hbs of mms; alleen de kinderen van de elite kwamen bijna vanzelfsprekend terecht op het lyceum of het gymnasium en vervolgens op de universiteit.

Minister Jo Cals, die van 1952-1963 minister van Onderwijs in vier kabinetten is geweest, voerde in 1968 een nieuwe wet op het Voortgezet Onderwijs in. Deze wet werd de Mammoetwet genoemd. In deze Wet verdwenen het vglo, de ulo, de Ambachtsschool, de Nijverheidsschool voor meisjes en de hbs. De nieuwe wet kende voortaan drie soorten onderwijs:

1. *Voorbereidend wetenschappelijk onderwijs* (gymnasium, atheneum, lyceum),
2. *Algemeen voortgezet onderwijs* (lavo, mavo en havo) en
3. *Beroepsonderwijs* (lbo, mbo en hbo).

De wet regelde bovendien de doorstromingsmogelijkheden tussen de drie soorten onderwijs, introduceerde tal van nieuwe elementen (zoals de brugklas) en vakken (zoals handvaardigheid en maatschappijleer) en beperkte het aantal eindexamenvakken.

De laatste belangrijke wettelijke aanpassing betrof de introductie van de Wet op het basisonderwijs van 1985. Aan deze wet is de naam van minister Deetman verbonden. In deze wet van 1 augustus 1985 worden de Lagere school en de Kleuterschool samengevoegd tot de Basisschool voor leerlingen van 4-12 jaar. Elke lagere school was in de jaren ervoor reeds een samenwerkingsverband aangegaan met een kleuterschool in de buurt, om in 1985 te integreren tot één basisschool.

Aanvankelijk waren de kleuterafdelingen nog gehuisvest in hun eigen apart staande gebouw, maar op den duur werden de kleuterafdelingen onder één dak gehuisvest met de vroegere lagere school. De klassen verdwenen en er kwamen groepen voor in de plaats. De kleutergroepen werden groep 1 en groep 2; klas 1 werd voortaan groep 3 en klas 6 werd groep 8 genoemd. In de kleutergroepen begon men met voorbereidend lezen en rekenen.

PUBLIQUE VERKOOPINGH.
V A N E E N
HUYS, ERV, EN GROND.
Zynde een wel ter Neering staande
K O E K
B A K K E R Y,
Binnen de Stad
MEDEMBLIK.
Op Donderdag den 28 Maart 1776.

**Men Presenteert by openbaare beylinge aan de meest daar vooz
biedende te verkoopen,**
Een Huys, Erv, en Grond, met ten stal daar agter / staande
ende gelegen aan de West-zyd van de Nieuwestraat, en uytkomen-
de aan de Goutjbloems-Gragt, binnen de stad Medemblik,
(in 't welck sedert lange Jaren met goed succes de Koekbakkerij enne-
gotie / mitsgaderz eenen wel beklaante Kruideniers - Winkel, is ge-
exerceert en als noz wert gecontinueert) belet met Pieter Marckhalk
ten zuyden / en de weduwe Harmen Bakker ten Noordten.

N. B. De leyszwaan Eygesdienten Verkoopdienten zullen dings voor en op de Verkoopdag te sien sijn
ten Comptare van de Notaris Carel Gerdenier, binnen gemelde Stadt.

**Imand gading bekende keome ten dage boozn: 'savonds ten 6
uuren ten huys van Claas van der Moolen, Castelen in de her-
berg de Roode Leeuw tussche de stad Medemblik voornoemt
Aanhoort de Conditie en doet zig profyt. Seg het Voozt**

Tot Medemblik gedrukt by Claas Cus, Stads-Drucker.

De scholen rond 1900

Afb.2a: Eén van de oudste schoolfoto's. We zien een klassenfoto van de openbare lagere school aan de Kruisstraat (1890).

We beginnen ons 'beeldverhaal' met de oudste foto's van de scholen in Medemblik. Die dateren van rond 1900.

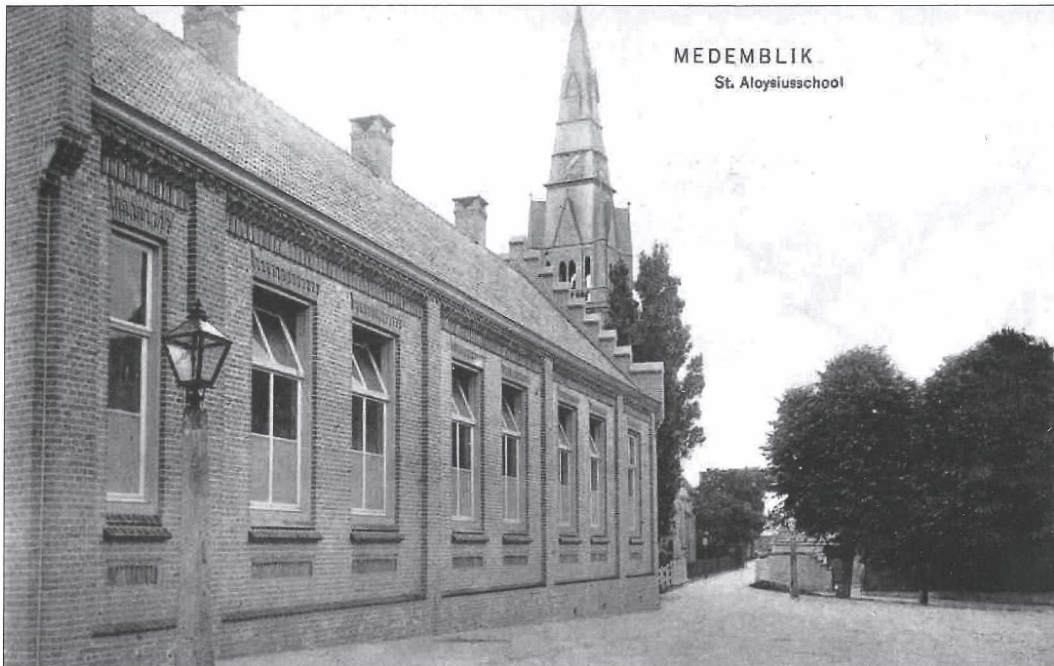
Wat nu een bekende jaarlijks terugkerende activiteit op alle scholen is, het nemen van de klassenfoto, moet rond 1900 wel iets bijzonders zijn geweest. Waarschijnlijk was het voor velen de eerste keer dat de kinderen op de foto gingen!

Afb.2b: De Kruisstraat zomer 2018.

De oostzijde van de Kruisstraat nu. Het pand waar de school gevestigd was heeft al vele transformaties ondergaan. Ook veranderingen die met het onderwijs te maken hadden zoals we verderop zullen zien.

De nieuwe gevelwand is hier qua maat en schaal mooi ingepast. De poort met het hek ontsluit een achterliggend parkeerterrein.

Afb.3a: De Aloysiusschool bij Het Steg/Ridderstraat omstreeks 1908.

Het forse gebouw op de foto is de in 1907 gebouwde Aloysiusschool. Het betrof een schoolgebouw van drie lokalen dat was bestemd als lagere school voor de rooms-katholieke jongens.

Deze konden toen de openbare lagere school inruilen voor deze school op religieuze basis. Het onderwijs werd verzorgd door de fraters.

Afb.3b: De plaats van de Aloysiusschool anno 2018.

Deze locatie heeft een forse verandering ondergaan; ooit plantsoen toen bejaardenhuis, vervolgens verzorgingshuis en nu een nieuwe woonvoorziening in aanbouw.

Hier verrijzen in opdracht van 'De Woonschakel' 40 tweekamerappartementen in vijf woongroepen en twee studio's voor tijdelijke zorg. De kerk blijkt hier een stabiel element in een sterk gewijzigde omgeving.

Afb.4a: De Nuts Bewaarschool omstreeks 1907.

De Bewaarschool was gevestigd aan de Breedstraat en was gesticht door de Maatschappij tot Nut van 't Algemeen.

Vele Medemblikkers zullen hier hun eerste schooljaren hebben doorgebracht. De gedempte gracht heeft hier bijgedragen aan een mooie verstilde openbare ruimte.

Afb.4b: De plek van de voormalige Bewaarschool anno 2018.

Het pand staat er nog, maar de school heeft na een forse verbouwing een nieuwe functie gekregen als uitvaartcentrum. Het exterieur van het pand heeft evenwel door de jaren heen wel een zekere versobering ondergaan.

De mooie karakteristieke bomen zijn op deze plek helaas verdwenen. De openbare ruimte wordt nu voor een groot deel gedomineerd door geparkeerde auto's.

Afb.5a: De Mariaschool in het Bagijnhof omstreeks 1915.

De laagbouw rechts op de foto, met aansluitend het Martinusgesticht met de opvallende trapgevels, vormde de Mariaschool. Hier begonnen in 1884 de Zuster van Liefde hun onderwijsactiviteiten. Reeds in 1875 waren er initiatieven genomen om een rooms-katholieke kleuterschool te stichten.

Hiertoe werd vanuit Medemblik een beroep gedaan op de zusters van Liefde uit Tilburg. In 1884 was het zover en kon de Bewaarschool worden ondergebracht in het pand van het Martinusgesticht aan het Bagijnhof.

Afb.5b: De voormalige plek van de Mariaschool anno 2018.

Door de nieuwbouw in 'het gat van Pouw' heeft de zuidgevelwand van het Bagijnhof hier weer iets van zijn oorspronkelijke allure teruggekregen. Het terugbouwen van de trapgevels vond men kennelijk een stap te ver! De overgang van de kale zijgevel naar de speelplaats van de school is echter alles behalve fraai.

Een passende muurschildering zou hier nog wat aan kwaliteit kunnen toevoegen. En...als men toch een keer aan de slag gaat met dit stukje straatdeel, wat te denken van een paar oorspronkelijk vormgegeven straatlantaarns terugplaatsen zoals die op afb.5a te zien is.

Nog meer verbouwingen en nieuwbouw ten behoeve van het onderwijs

De verdere ontwikkeling van het onderwijs in de eerste helft van de 20e eeuw stelt steeds meer eisen aan goede en eigen onderwijsvoorzieningen. Zowel bestaande scholen worden vergroot als ook nieuwe opgericht. Zoals we hieronder zullen zien verrijzen op steeds meer plekken in Medemblik nieuwe schoolgebouwen.

Voor het huisvesten van de School met den Bijbel moest de bestaande openbare lagere school in de Kruisstraat vergroot worden. Dat gebeurde door er een verdieping op te zetten. De in 1902 opgerichte christelijke schoolvereniging begon haar schoolactiviteiten overigens in het pand op de hoek van de Torenstraat en de Breedstraat waar voorheen de Stadsschool gevestigd was.

Omdat in het pand ook de ulo enige tijd gevestigd was, kunnen we spreken van een heuse scholengemeenschap in het centrum van de stad gedurende de eerste decennia van de vorige eeuw. Later zijn hierin ook de bioscoop en de Cinebar gehuisvest.

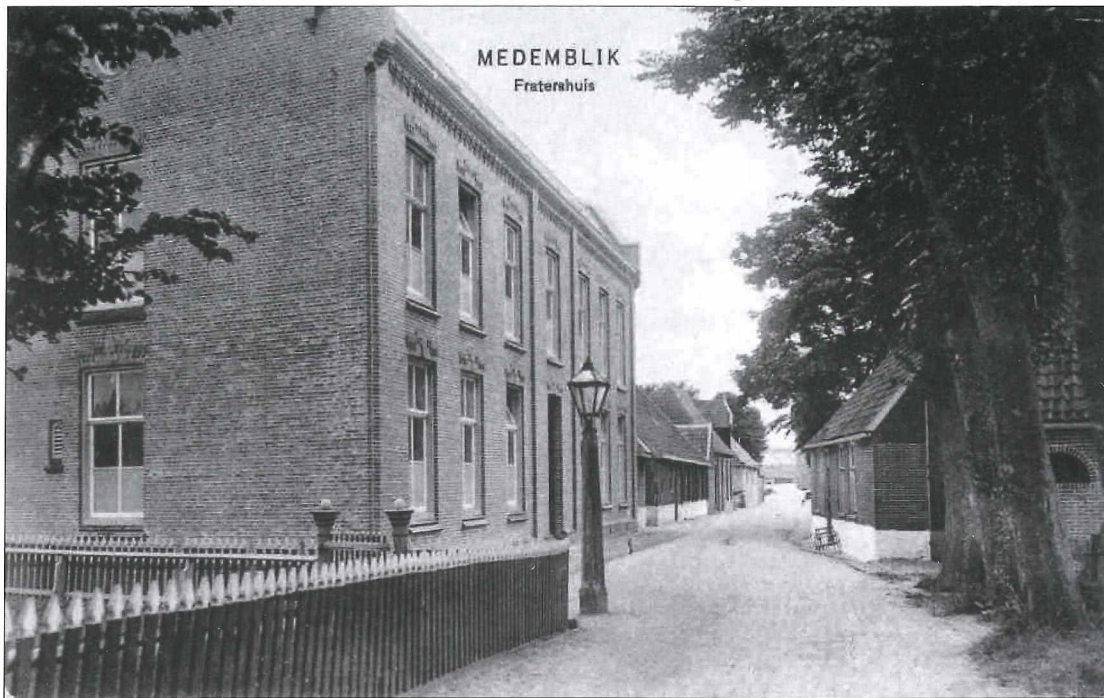
Afb.6a: Een verbouwing ten behoeve van twee lagere scholen hoek Bagijnhof/Kruisstraat in 1921.

De oorspronkelijke gevel is nauwelijks herkenbaar door de aangebrachte veranderingen. Het hoekpand doet qua maat en schaal toch wel wat vreemd aan voor de binnenstad van Medemblik.

Het met pannen gedekte zadeldak van het pand van Gons heeft daarentegen meer van zijn oorspronkelijke bouw behouden, zij het dat de schoorsteen is verdwenen en dat de zijgevel is 'opengewerkt' met enkele ruime etalagepartijen

Afb.6b: De hoek Bagijnhof/Kruisstraat anno 2018.

Afb.7a: Pensioonaat Huize St. Radboud omstreeks 1910.

Naast de eerder genoemde Aloysiusschool komt er ook een rooms-katholieke jongensschool voor uitgebreid lager onderwijs (ulo) in Medemblik. Blijkens een advertentie van 9 juli 1929 in het godsdienstig-staatkundig dagblad "De Tijd" gaat het om een school met een beperkt aantal leerlingen voor jongens "uit den netten Burgerstand...".

Dit onderwijs werd in internaatverband gegeven. Het pand hiervoor wordt in 1907 opgericht aan de Ridderstraat. De fraters uit Tilburg verzorgen het onderwijs. Na enige tijd is het pand vergroot en kwam er ook een tweede verdieping op. De Ridderstraat van 1910 had een bijna landelijk karakter zoals op de foto valt te zien.

Afb.7b: De oostzijde van de Ridderstraat anno 2018 met het woonzorgcomplex Valburg op de plaats van het verdwenen pensioonaat.

De plek doet aan niets meer herinneren aan het pensioonaat/internaat. Na de sloop van het internaat in 1970 komt de plek beschikbaar voor nieuwbouw voor Huize Levensavond en verrijst hier de locatie Valbrug.

De ooit zo smalle Ridderstraat is nu een brede straat die een belangrijke rol speelt in de verkeersafwikkeling van en naar het centrum.

Modemblik, "School met den Bijbel" Westersingel.

Afb. 8a: De nieuw gebouwde School met den Bijbel aan de Westersingel omstreeks 1930.

Het karakteristieke bakstenen gebouw van de School met den Bijbel aan de Westersingel met de opvallende entree. Van de Koggenwijk of Koggenlaan is nog geen sprake.

Het ontwerp is van de hand van architect Cornelis Kruswijk (1884-1935). Zijn werk is nauw verwant aan die van de zogeheten Amsterdamse School. Kruswijk bouwde ook een christelijke school in Andijk.

Afb. 8b: De voormalige locatie van de School met den Bijbel anno 2018. Het voormalige politiebureau is nu in gebruik door de GGZ Stichting PSYA.

Geen school meer te bekennen. Ook de wegenstructuur is hier fors aangepakt. Mede door de aanleg van de Koggenlaan.

Het nieuwe en markante gebouw, opgericht als politiebureau, doet inmiddels dienst als onderkomen voor de Stichting PSYA.

Afb.9a: De in 1928 nieuw gebouwde Jozefschool aan de Ridderstraat omstreeks 1980.

De eerder gebouwde Aloysiusschool werd op een gegeven moment te klein en daarvoor in de plaats werd in augustus 1928 begonnen met de bouw van de St. Jozefschool aan de Ridderstraat. Ook hier werd het onderwijs door de fraters verzorgd.

We zien op de foto een traditioneel bakstenen schoolgebouw in twee bouwlagen met een forse zolder. Het ontwerp was van onze stadsgenoot P.W. Vlaming. Wat een bouwkundig verschil met de School met den Bijbel!

Afb.9b: Dezelfde locatie maar dan in 2018.

Een ingrijpende functieverandering. De opvallende r.k. lagere school met de twee bouwlagen en het forse zadeldak heeft plaatsgemaakt voor parkeer-ruimte (niet zichtbaar) en nieuwbouw in de koop-sector.

Naast de toegangsweg tot de achter de huizen gelegen parkeerplaatsen zien we het St. Pieter.

Afb. 10a: De openbare lagere school in Plan West anno 1949.

De in 1932 opgeleverde school (ook een ontwerp van architect P.W. Vlaming) bestaande uit twee bouwlagen en zes lokalen plus een lager deel aan de zuidzijde.

Het schoolplein, zoals bij nagenoeg alle scholen uit die tijd, voorzien van een duidelijke scheiding met de omliggende openbare ruimte. De aanbestedingsadvertentie van 13 juli 1931 repte overigens van de bouw van "zeven lokalen en verdere aanhoorigheden".

Afb. 10b: De voormalige openbare lagere school in Plan West anno 2018.

Zowel het gebouw als haar directe omgeving geven niet veel veranderingen te zien. Van alle schoolgebouwen in Medemblik heeft deze plek het meest van zijn oorspronkelijke kenmerken behouden. In het gebouw heeft wel een functionele verandering plaatsgevonden; de leslokalen zijn verbouwd tot appartementen.

Zes appartementen zijn gelegen aan het nieuw ontstane Graaf Florisplein. Het appartement in de laagbouw wordt ontsloten via de Graaf Florisstraat. Kortom, een mooi voorbeeld van hergebruik van een bestaand gebouw.

Bijzonder vakonderwijs en vervolgonderwijs

Kort na de Tweede Wereldoorlog wordt in 1948 door plaatsgenoot Jacques Winnubst een Horlogemakersvakschool opgericht. Hij vestigt deze 'Eerste Nederlandse Particuliere Horlogemakersvakschool' in de leeg gekomen kruidenierswinkel van G.J. Koomen aan de Meerlaan. Vanwege de groei van het leerlingaantal verhuist hij later naar een pand aan het Bagijnhof en vervolgens naar de grote woning van dokter De Kruij aan de Nieuwstraat. Het vakonderwijs vond plaats in de laagbouw waarin de dokterspraktijk eerder was ondergebracht.

Zie het pand op afb. 11a met de witte deur. Vanwege een doorzettende groei van het aantal leerlingen wijkt Winnubst in 1954 uiteindelijk uit naar Hoorn. Een mooi beeld van de westzijde van de Nieuwstraat. Radio Bood op de hoek en een kapperszaak in het pand met de witte gevel. Nieuwstraat 30 is hier in gebruik als burgermeesterwoning. De TV-antennes toentertijd nog prominent op de daken aanwezig. Parkeren in het centrum van Medemblik was toen nog geen probleem!

Afb. 11a: De voormalige dokterswoning van De Kruij met de praktijk (in laagbouw) omstreeks 1965.

Afb. 11b: Het pand Nieuwstraat 30 anno 2018.

De westzijde van de Nieuwstraat anno 2018. Het tweede pand vanaf de hoek met het Bagijnhof is al geruime tijd bij de zaak van Radio Bood betrokken, tevens is het vergroot met een kap inclusief twee dakkapellen. De pui heeft ten behoeve van winkelfunctie ook een forse verandering ondergaan.

Afb. 12a: De ulo op de hoek van de Hauwertstraat en de Graaf Florislaan in 1961.

De start van de bouw van deze school vond plaats in 1953. Het ontwerp is eenvoudig en functioneel met weinig opvallende details. Reeds veel eerder beschikte Medemblik al over een openbare ulo-school.

Een krantenbericht van 21 november 1930 maakt bijvoorbeeld melding van het feit dat de openbare ulo-school van Medemblik werd gesloten omdat de twee vacatures (meer leerkrachten waren niet aan deze school verbonden) niet tijdig vervuld konden worden.

Afb. 12b: De plek van de voormalige ulo anno 2018.

Wat een ruimtelijke verandering! De laagbouw-school is verdwenen en moderne ruime eengezinswoningen zijn er voor in de plaats gekomen.

Een mooie kwalitatieve verbetering in een wijk die naar de 90 jaar gaat.

Afb. 13a: De mavo op de hoek Meerlaan/Uiverstraat omstreeks 1975.

Het begin van de mavo in Medemblik in een winters decor. Toen nog ondergebracht in een tijdelijk onderkomen dat gehuisvest was op de kavel van de voormalige boerderij/fruithandel van Theo (Biet) Brakeboer.

De foto lijkt te zijn genomen vanaf de trap van het voormalige veilingkantoor van veilingvereniging Medemblik en Omstreken. Ook maakte de mavo gebruik van de voormalige ulo aan de Hauwertstraat/Graaf Florislaan.

Afb. 13b: De hoek Meerlaan/Uiverstraat anno 2018.

Ook hier een grote verandering in de tijd. Van boerderij naar school en nu kantoorgebouw met gestapelde woningen erboven. Het kantoorgedeelte is na voltooiing van de nieuwbouw betrokken door de MEO, de rechtsopvolger van de voormalige Transportbond Medemblik.

De vestiging van de MEO verdwijnt binnenkort naar IJmuiden/Beverwijk, zo hebben wij vernomen.

Arnold de Greeuw en Ad Kamma,
Medemblik/Hoogkarspel, juli 2018

Geraadpleegde bronnen

<https://www.100jaarvrijheidvanonderwijs.nl/historie/de-eerste-onderwijswetten-van-de-19e-eeuw>.
<https://isgeschiedenis.nl/nieuws/invoering-van-de-leerplicht>.

<http://www.onsamsterdam.nl/component/content/article/15-dossiers/394-architect-cornelis-kruyswijk-1884-1935>.

<http://www.onderwijsgeschiedenis.nl/Tijdvakken/Onderwijs-en-opvoeding-in-de-20e-eeuw/>.

<https://www.oudhoorn.nl/scholen/horlogemakersvakschool/>.

P.S. Teeling en H. Langereis, *Medemblik; grepen uit de roemrijke geschiedenis van de oude Radboudstad*, Medemblik, 1988, 126-129.

De Kroniek van Medemblik, Medemblik, 2012.

Delpher, digitaal krantenarchief.

Herkomst afbeeldingen:

Wikipedia: 1.

Westfries Archief, Hoorn: 2a.

K. Kramer, onbekend: 3a, 7a.

Henk Bouman, Medemblik: 4a.

J. van Leverink, Haarlemmerliede: 5a, 12a.

P. Ruiters, Medemblik: 6a, 13a.

J. Makkes, Medemblik: 8a, 9a.

Onbekend: 10a.

Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed: 11a.

Arnold de Greeuw, Medemblik: 2b, 3b, 4c, 5b, 6b,

7b, 8b, 9b, 10b, 11b, 12b, 13b.

VOOR APART
EN VAKKUNDIG
BLOEMWERK

**BLOEM
SIER
KUNST**

Lotus

“IN DE WAAG”
KAASMARKT 2
TELEFOON 1986

Voor levering van alle soorten en types
LANDBOUWWERKTUIGEN
o.a. ook de bekende „Coolwood”

Voor reparatie van Uw Land- en
Tuinbouwgereedschappen en Motoren
is het juiste adres

Firma K. Hoekstra
MEDEMBLIK — TELEFOON 628

Register van verschenen artikelen online

Het was een oude wens die binnenkort in vervulling gaat: een register met alle artikelen die ooit in de jaaruitgave verschenen, online beschikbaar maken op de website van onze vereniging.

Onder de ‘knop’ Register kunt u met de toetsen Ctrl F zoeken op trefwoorden en zo de gewenste informatie ontsluiten. Het register is bijgewerkt tot en met de jaaruitgave van 2018.